

Utbildningsdepartementet

u.remissvar@regeringskansliet.se

Dnr U2024/00153

Remiss av promemorian Ökad kompetens i säkerhetsfrågor vid universitet och högskolor

Inspektionen för strategiska produkter (ISP) har, utifrån de aspekter som myndigheten har att beakta, ingen erinran mot förslaget i avsnitt 7.4 och rekommendationen i avsnitt 8.3 i promemorian. ISP är positiv till förslaget om att regeringen bör ge Forsvarshögskolan i uppdrag att, i samarbete med relevanta myndigheter, utveckla och genomföra kompetenshöjande insatser för universitet och högskolor i fråga om säkerhetsfrågor. ISP vill därtill framhålla följande.

I promemorian anges vad som för utredningens vidkommande avses med säkerhetsfrågor. Enligt ISP:s förmenande kan inom begreppet säkerhetsfrågor även inrymmas åtgärder till skydd för Sveriges säkerhet i stort, dvs. hot som inte direkt är riktade mot universitet och högskolors verksamhet, men som skulle inverka menligt på Sveriges säkerhet. ISP har i tidigare remissvar till Utbildningsdepartementet lyft fram vikten av säkerhetsperspektivet i förhållande till forskningssamhället (dnr U2023/02898).

ISP har av regeringen utsetts till granskningsmyndighet enligt lagen (2023:560) om utländska direktinvesteringar (UDI-lagen). Det innebär att ISP är ansvarig myndighet för att pröva de anmälningar och granska de direktinvesteringar som anmäls enligt lagen. UDI-lagen omfattar investeringar i ett antal skyddsvärda verksamheter, bl.a. forskning om eller tillhandahållande av produkter eller teknik inom framväxande teknologier, som bedrivs av ett aktiebolag, ett europabolag, ett handelsbolag, en ekonomisk förening eller en stiftelse med säte i Sverige. Även investeringar i skyddsvärd verksamhet som bedrivs i ett enkelt bolag eller som enskild näringsverksamhet i Sverige omfattas. ISP ska förbjuda en utländsk direktinvestering om det är nödvändigt för att förebygga skadlig inverkan på Sveriges säkerhet eller på allmän ordning eller allmän säkerhet i Sverige.

Forskare vid lärosäten har möjlighet att bolagisera sina forskningsresultat. Vidare har flera lärosäten ett holdingbolag kopplat till sig. Om dessa bolag verkar inom skyddsvärd verksamhet enligt 3 § UDI-lagen skulle en utländsk investering i sådana bolag kunna omfattas av anmälningsskyldighet enligt nämnda lag.

REMISSVAR	2(2)
Dnr: 2024-7.5.2-0003	

För det fall ISP pekas ut som en relevant myndighet för Försvvarshögskolan att samarbeta med avseende nu aktuella kompetenshöjande insatser skulle dessa insatser, utöver säkerhetsfrågor kopplat till exportkontroll, även kunna omfatta en introduktion till lagen om utländska direktinvesteringar, med särskilt fokus på frågor relevanta för universitet och högskolor.

Tobias Bergkvist
Chefsjurist

Chefsjuristen Tobias Bergkvist har beslutat detta remissvar. Juristen Julia Pettersson har varit föredragande.